

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Kirjaamo
kirjaamo@minedu.fi

Viite Lausuntopyyntö OKM/2/010/2016

Tehy ry:n lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaiksi

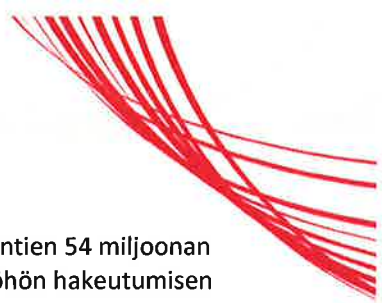
Koska lasten päivähoito ei ole enää osa sosiaalipalveluita vaan osa opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalaan kuuluvaa varhaiskasvatusta, on varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista tarpeellista säätää erillisellä lailla. Maksut määräytyisivät edelleen perheen tulojen ja koon sekä lapsen varhaiskasvatusajan mukaan.

Varhaiskasvatuslain mukaan jokaisella lapsella on oikeus varhaiskasvatukseen. Varhaiskasvatus on keskeinen lasten ja perheiden palvelu, jolla edistetään lasten hyvinvointia ja oppimista ja mahdollistetaan lasten vanhemmille perheen ja työn yhteensovittaminen. Luonnoksessa todetaan, että varhaiskasvatuspalveluiden edullisuus on keskeinen palveluiden saatavuuteen vaikuttava tekijä. Onkin tärkeää, että asiakasmaksut eivät muodosta kynnystä työhön siirtymiselle tai osa-aikaisen työn tekemiselle.

Enimmäismaksua maksaville perheille, joiden tuloraja nousisi 6600 euroon, lakiluonnoksen toteutuminen toisi merkittävät maksukorotukset (64 -135 euroa/kk) riippuen varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrästä. Kolmilapsisen perheen varhaiskasvatusmaksut voivat olla jopa 744 €/kk. Kun varhaiskasvatusmaksujen lisäksi otetaan huomioon esim. pääkaupunkiseudun asumiskustannukset, voivat korotukset olla monelle perheelle ylivoimaisia. Esitetty 6600 € tuloraja on liian matala ja korotus kohdistuu erityisesti keskituloisiin perheisiin.

Esityksellä pyritään osaltaan vähentämään varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen kannustinloukkuvaikutuksia etenkin yksinhuoltajien ja pienituloisimpien perheiden osalta. Tämä on hyvä asia, mutta siirretäänkö se keskituloisille perheille korottamalla enimmäismakua 22 prosentilla? On vaikeaa arvioida, kuinka paljon maksujen korotukset vaikuttavat perheiden tekemiin valintoihin – kuinka moni hoitaa lapsia pidempään kotona esitettyjen korotusten vuoksi?

Pidämme tärkeänä ja kannatettavana, että ns. 0-maksuluokka säilytetään ennallaan ja että pienituloisten yhden ja kahden lapsen yksinhuoltajien asiakasmaksut pienenevät jonkin verran.

Asiakasmaksujen korotuksella tavoitellaan hallitusohjelman edellyttämä kuntien 54 miljoonan suuruinen maksutulojen lisäystä. Maksujen korotukset voivat vähentää työhön hakeutumisen halukkuutta ja siten vähentää verotulojen kertymistä. Maksujen korotukset vähentävät perheiden kotimaan kulutukseen käytettävissä olevaa rahaa. Mikäli vanhemmat jäävät hoitamaan lapsia kotiin pidemmäksi ajaksi, seurauksena voi olla päivähoitotarpeen vähentyminen ja siten vaikutuksia myös varhaiskasvatuksen henkilöstön työttömyyden lisääntymiseen.

Yhteiskunnallisten vaikutusten arvioinnissa tulisi arvioida esityksen mahdolliset vaikutukset syntyvyyden edistämisen kannalta. Asia on noussut ajankohtaiseksi, kun julkisuudessa on todettu, että viimeksi syntyvyys on ollut näin matalalla tasolla 1860-luvulla. Päätösten tulisi tukea nuorten aikuisten kokemusta siitä, että heillä on mahdollisuus ja halu tehdä lapsia siten, että perheen ja työn yhteensovittaminen on mahdollista myös taloudellisesti. Subjektiviivisen päivähoito-oikeuden heikentäminen, varhaiskasvatuksen leikkaukset sekä asiakasmaksujen korotukset sekä naisten asema ja tasa-arvon puute eivät kannusta lapsiluvun kasvattamiseen.

Lausunto on tehty yhteistyössä Suomen Lastenhoitoalan Liitto ry:n kanssa.

Helsingissä 24.2.2016

Rauno Vesivalo
Puheenjohtaja
Tehy ry

Kirsi Sillanpää
Johtaja
Tehy ry

Lisätietoja:

Kirsi Markkanen
Kehittämispäällikkö
Tehy ry
kirsi.markkanen@tehy.fi

Eva Siitonen
Sosiaalipoliittinen asiantuntija
Tehy ry
eva.siitonen@tehy.fi

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Kirjaamo
kirjaamo@minedu.fi

Viite   Lausuntopyyntö OKM/2/010/2016

Tehy ry:n lausuntoyhteenveto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaiksi

- Varhaiskasvatus on ollut hallituksen rajujen leikkausten kohteena.
- Varhaiskasvatus on tärkeä ennaltaehkäisevä lapsiperheiden palvelu. Varhaiskasvatus on keskeinen lasten ja perheiden palvelu, jolla edistetään lasten hyvinvointia ja oppimista ja mahdollistetaan lasten vanhemmille perheen ja työn yhteensovittaminen. Varhaiskasvatuspalveluiden edullisuus on keskeinen palveluiden saatavuuteen vaikuttava tekijä.
- Enimmäismaksua maksaville perheille tulee lakimuutoksen myötä merkittävät maksukorotukset: 64-135€ /kk. 6600€ tuloraja näin suurille korotuksille on liian matala.
- Korotus iskee kipeästi tavallisiin työtätekeviin, erityisesti keskituloisiin perheisiin. Nämä hallituksen toimet lisäävät epävarmuutta ja taloushuolia lapsiperheiden arjessa ja vaikuttavat siten oleellisesti lasten ja perheiden hyvinvointiin.
- Asiakasmaksujen kannustinloukkuvaikutuksia ollaan siirtämässä keskituloisille, korottamalla enimmäismaksua 22%. Kuinka moni hoitaa lapsia pidempään kotona esitettyjen korotusten vuoksi?
- On tärkeää, että ns 0-maksuluokka säilytetään ennallaan ja se, että pienituloisten yhden ja kahden lapsen yksinhuoltajien asiakasmaksut pienenevät on kannatettavaa.
- Maksujen korotuksilla ei edistetä työssäkäyntiä ja verotulojen kertymistä. Myöskään talouden kasvua ei tällä toimenpiteellä edistetä, sillä perheiden rahat ovat poissa kotimaan kulutuksesta. Myös vaikutukset tätä kautta mahdollisesti varhaiskasvatuksen henkilöstön työttömyyden lisääntymiseen huolestuttaa.
- Hallituksen toimet eivät myöskään edistä syntyvyyttä. Subjektivisen päivähoido-oikeuden heikentäminen, varhaiskasvatuksen leikkaukset sekä asiakasmaksujen korotukset sekä naisten asema ja tasa-arvon puute eivät varmasti kannusta lapsiluvun kasvattamiseen.

Lausunto on tehty yhteistyössä Suomen Lastenhoitoalan Liitto ry:n kanssa.